

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2026-887200903

DOS-2025-0005855

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde**Staten**

21 april 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid Regionale Energie Strategie (RES) Rotterdam Den Haag (RDH) en Ontwerp-Notitie Reikwijdte en Detailniveau Omgevingseffectrapportage RES RDH

Advies

1. Vast te stellen het Statenvoorstel waarin de Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid Regionale Energiestrategie (RES) Rotterdam Den Haag (RDH) aan Provinciale Staten wordt aangeboden;
2. Vast te stellen de GS-brief aan gemeenten over de Ontwerp- Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD);
3. Vast te stellen de Ontwerp- Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de Omgevingseffectrapportage (OER) RES RDH en vrij te geven voor terinzagelegging;
4. Vast te stellen het Plan van Aanpak voor de OER RES RDH;
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting van de Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid RES RDH en de Ontwerp-NRD.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In de stukken enkel het doel uit te drukken in TWh en dat deze doelen behaald kunnen worden in een energiemix.
- In de stukken expliciet te benoemen dat er slechts op één locatie onderzoek wordt gedaan in de gemeente Lansingerland.
- In de brief aan de gemeenten het doel van de RES te benadrukken.

Bijlagen

1. Statenvoorstel Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag;
2. Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag GS-brief aan gemeenten over ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau Omgevingseffectrapportage Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag;
3. Ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau Omgevingseffectrapportage Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag;
4. Plan van Aanpak Omgevingseffectrapportage Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag;

1. Toelichting voor het College

Met dit voorstel start de provincie met de plan-mer procedure voor de herziening van het provinciale Omgevingsbeleid voor de energieregio Rotterdam Den Haag (RES regio RDH). Het doel is om binnen de energieregio Rotterdam Den Haag ruimte te vinden voor de extra opwek met windenergie van **0,280 TWh**. Deze locaties voegen we toe aan het provinciale Omgevingsbeleid.

Voorgaande besluitvorming

In 2024 heeft de RES regio RDH een concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) gepubliceerd voor een plan-mer procedure met de inzet om als regio de opgave zelf in te vullen. Op deze concept NRD van de regio uit 2024 kwamen kritische adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage en DCMR. Belangrijkste kritiekpunt van de Commissie mer en van DCMR was dat die ontwerp NRD uit 2024 vooraf al een selectie had gemaakt van – slechts – 8 te onderzoeken locaties.

De Commissie mer adviseerde onder andere om een andere invulling van het plan-mer te kiezen:

*“onderzoek op basis van (technische, harde) belemmeringenkaarten en milieuoverwegingen het **hele** gebied op mogelijkheden voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie en stel op grond daarvan zoekgebieden vast. Dit is nodig om geen kansrijke locaties, nu en in de toekomst, over het hoofd te zien.”*

Ook DCMR constateerde in zijn advies dat in de toenmalige ontwerp NRD zoeklocaties zijn afgefallen, zonder dat navolgbaar en transparant is waarom dat is gebeurd, en hoeveel potentie deze zoeklocaties hebben.

Naar aanleiding van deze adviezen is in 2024 door de regio het proces van de NRD stilgelegd. De situatie is op 15 april 2025 in GS besproken. GS hebben besloten de plan-mer onder provinciale regie voort te zetten. Argumentatie hiervoor is dat het uitvoering geeft aan de RES-afspraken, de Routekaart RES en het coalitieakkoord. Hierover is Provinciale Staten geïnformeerd op 10 juni 2025 (PZH-2025-874550645). Daarbij is ook de aanpak geschetst van het voort te zetten proces.

Stukken bij dit voorstel

De volgende stukken liggen nu voor:

- **Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid RES Rotterdam Den Haag.**

PS gaan met het vaststellen van de startnotitie akkoord met het voorbereiden van het wijzigen van het Omgevingsbeleid, en met name het zoeken naar extra mogelijke locaties voor windenergie. In de startnotitie staat ook de rol van PS beschreven. PS hebben een beslissende stem hebben over de vertaling van het voorkeursalternatief naar de Omgevingsvisie. Daarmee sluit deze Herziening aan bij de eerdere plan-mer procedure (OER) en Herziening voor de RES-regio's Holland Rijnland, Midden Holland en Drechtsteden in de herziening omgevingsbeleid 2025. Die zijn ook vertaald naar de Omgevingsvisie.

- **Ontwerp NRD**

De Ontwerp NRD beschrijft wat de scope van het onderzoek is, hoe alternatieve scenario's worden ontwikkeld, welk beoordelingskader wordt gehanteerd en hoe overheden, burgers en andere stakeholders intensief in het proces worden betrokken. De ontwerp NRD bevat zelf geen keuzes over locaties voor windenergie, maar vormt alleen het kader en de onderzoeksagenda

voor het OER. Het document vervangt de in 2024 door de RES-regio gepubliceerde concept-NRD, die niet verder in procedure wordt gebracht.

- **Plan van aanpak**

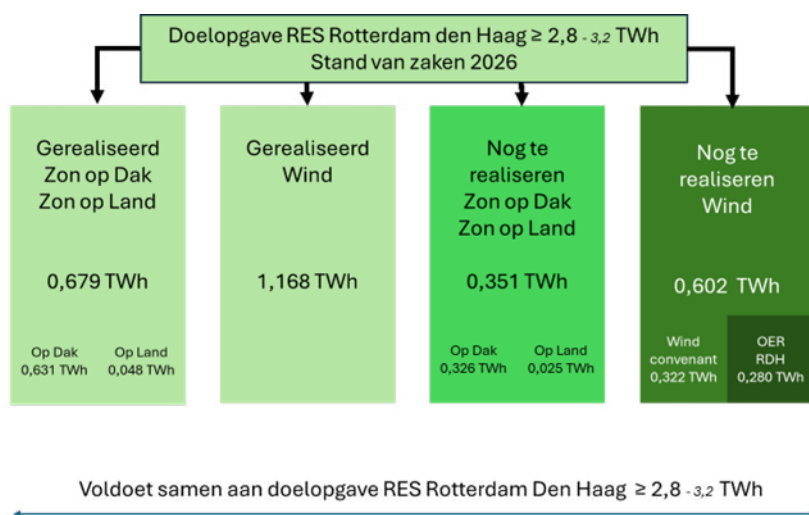
In het Plan van Aanpak is beschreven hoe het proces van het OER (een plan-mer procedure) is georganiseerd: een transparant, stapsgewijs proces dat steeds bij elke stap de buitenwereld informeert en waar mogelijk betreft. De essentiële wijziging ten opzichte van de ontwerp NRD uit 2024 is dat er een aantal scenario's voor het invullen voor de opgave worden opgesteld waarin eenieder in een breed participatieproces kan reageren. Het Plan van Aanpak beschrijft hoe de scenario's worden opgesteld. Ook Provinciale Staten en de gemeenten worden daarbij betrokken. Dat leidt uiteindelijk tot de keuze voor een VoorkeursAlternatief (hierna: VKA) dat kan aansluiten bij wat in de participatie is opgehaald. Provinciale Staten (cie EE) worden de kans geboden om geconsulteerd te worden over het VKA. Provinciale Staten nemen een besluit om het VKA op te nemen in de Omgevingsvisie. Provinciale Staten hebben daarmee een essentiële rol in de besluitvorming over de herziening van het Omgevingsbeleid aan de hand van de informatie uit het OER.

- **Brief aan gemeenten**

De GS-brief aan gemeenten heeft als doel de gemeenten te informeren over het proces, wanneer zij zullen worden meegenomen en om aan te kondigen dat de ontwerp NRD ter inzage gaat worden gelegd.

Scope en doelen van deze NRD

Doel is om met de locaties die in het OER geïnventariseerd worden de regio opgave zo in te vullen dat de ondergrens van het doel uit de RES 1.0 bereikt wordt (2,8 TWh tot 3,2 TWh hernieuwbare opwek op land in 2030). De nog extra in te vullen opgave voor de regio Rotterdam den Haag bedraagt 280 GWh (= 0,280 TWh) opwek van windenergie.

Met het OER wordt voldoende onderbouwing aangereikt voor het opnemen van deze extra locaties in de Omgevingsvisie. Vervolgens is een wijziging van de Omgevingsverordening ook mogelijk.

In principe wordt in de ontwerp NRD dezelfde methodiek gehanteerd als bij het recente OER voor Midden-Holland, Holland-Rijnland en Drechtsteden. We hebben wel de ervaringen daarvan meegenomen. Op twee punten hebben we de aanpak verrijkt:

- We hebben het proces transparanter vormgegeven en betrekken andere overheden, burgers en stakeholder intensiever in het onderzoek.
- We onderzoeken alle mogelijkheden en beperken ons niet tot locaties van 3 of meer windturbines.

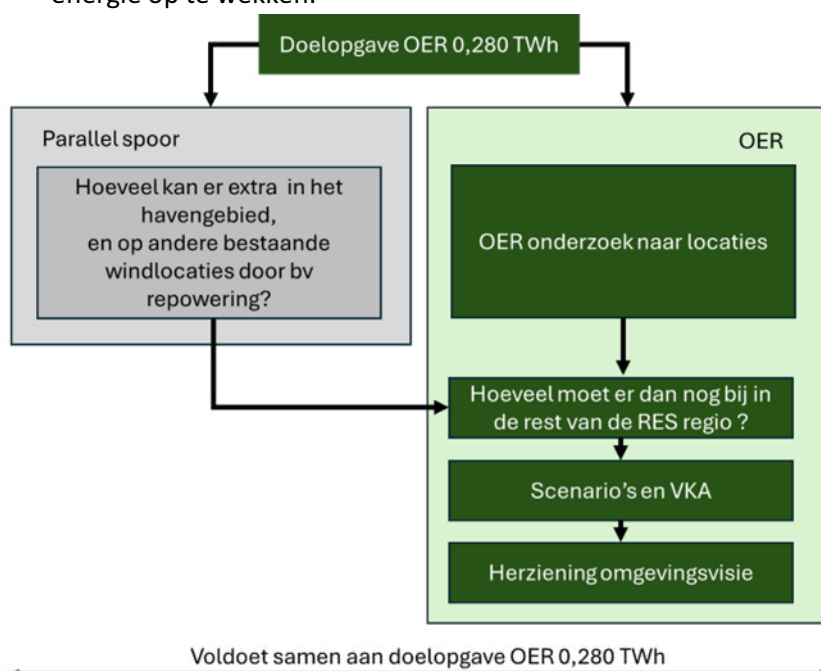
Met behulp van de wettelijke plan-mer procedure stellen we een OER op. We kijken met een OER breder dan alleen de milieuaspecten: we onderzoeken ook ruimtelijke, sociale en economische effecten. Omdat de doelopgave voor de regio Rotterdam Den Haag zowel met grote als kleine windprojecten kan worden ingevuld inventariseren we, anders dan bij de eerdere OER voor de andere RES regio's, alle mogelijke windlocaties. Dus ook waar slechts 1 of 2 windturbines mogelijk zijn. Voor kleine locaties (onder 15 MW opgesteld vermogen; met 1 of 2 turbines val je daar onder, met 3 kleinere turbines wellicht ook) is volgens de Energiewet niet de provincie, maar de gemeente bevoegd gezag. Het is dan primair aan de gemeente om te oordelen of deze locaties door hen worden gerealiseerd als onderdeel van de totale regionale opgave, mits de provincie ook de Omgevingsverordening daarvoor aanpast. Omdat de Omgevingsverordening door de Provincie moet worden aangepast is het ook relevant om de kleinere locaties bij het OER te betrekken. Kleine locaties blijken betekenisvol te zijn voor congestieverzachtende projecten en kunnen daarmee extra ruimte op het net creëren.

Uitgangspunten bij deze herziening

Het plangebied is het gebied van de energieregio Rotterdam Den Haag waarbinnen gezocht wordt naar locaties voor windenergie. We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Locaties die al in de Omgevingsverordening zijn opgenomen worden niet opnieuw onderzocht
 - In het Haven Industrieel Complex (HIC) en bij andere windlocaties die al in de provinciale Omgevingsverordening is al windenergie al mogelijk. Het omgevingsbeleid hoeft daarvoor niet aangepast te worden en daarom vallen het havengebied en bestaande windlocaties buiten scope van het OER RES RDH.
 - De locaties die in het Windconvenant Rotterdamse Stadsregio (hierna: windconvenant) zijn aangewezen en in de Omgevingsverordening zijn opgenomen nemen we niet mee in het onderzoek. Opwek van wind is immers al mogelijk op deze locaties. Het is aan de oud-deelnemers aan het windconvenant en vanuit de inspanningsverplichtingen die nog steeds gelden om deze opgave te realiseren. In de OER wordt ervan uitgegaan dat de in het windconvenant vastgelegde ambitie (150 MW) autonoom en volledig wordt gerealiseerd door de oud-deelnemers aan het windconvenant, met inzet van deze al in de Omgevingsverordening opgenomen locaties.
 - Met inachtneming van de bestuursovereenkomst Lansingerland worden de resultaten uit het MER onderzoek Wind-Lansingerland gebruikt bij de op te stellen scenario's. Het is daarom niet nodig locaties in Lansingerland opnieuw te onderzoeken in het OER.

- We kijken niet alleen naar grootschalige windparken (drie turbines of meer), maar ook de mogelijkheid van plaatsing van één of twee windturbines. Hiervoor wordt gekozen omdat ook kleinschaligere initiatieven kunnen bijdragen aan het behalen van de RES-doelstellingen en omdat hiervoor een toenemende marktvraag ontstaat, onder meer door de ontwikkeling van energiehubs. Bij windlocaties onder de 15 MW berust het bevoegd gezag in principe bij de gemeenten.
- De in het Haven Industrieel Complex (HIC) opgewekte duurzame energie telt mee in de opwek van de RES-regio Rotterdam Den Haag. Dat betekent dat als er mogelijk méér duurzame energie in het havengebied kan worden opgewekt, door nieuwe turbines of door repowering (vervangen oudere turbines door turbines met meer vermogen). dit mee mag tellen.
- We gaan daarom buiten het OER als parallel spoor onderzoeken of er concrete mogelijkheden zijn om oudere turbines door turbines met een groter vermogen te vervangen en daardoor méér energie op te wekken.

Participatie en rolname

Staten, gemeenten en inwoners worden op meerdere momenten geïnformeerd over de voortgang en geconsulteerd bij te maken keuzes. Voorafgaand aan de keuze voor een voorkeursalternatief leggen we verschillende scenario's voor en organiseren we passende participatie met Staten, gemeenten en inwoners.

Gemeenten wordt de kans gegeven om het bevoegd gezag over te nemen van de provincie, binnen de condities van de energiewet.

Provinciale staten besluiten over de wijziging van de Omgevingsvisie, en vertalen zo het VKA naar het Omgevingsbeleid. Daarmee worden de locaties van het VKA kaderstellend opgenomen in het provinciale beleid.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 800.000,00
Programma	: Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

De totale geschatte kosten van het OER RES RDH zijn begroot binnen het programma Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen. De uitgaven zullen plaatsvinden van 2026 tot 2028. De kosten voor het opstellen van de herziene ontwerp NRD, door bureau Witteveen + Bos, zijn reeds gemaakt (€22.500). Een gedeelte van het onderzoek zal extern worden uitgevoerd, de aanbesteding daarvan moet nog starten. Er is in dit stadium geen sprake van een financieel risico, omdat dit de uitvoering betreft van een onderzoek naar omgevingseffecten, dat leidt tot een vastgesteld voorkeursalternatief. De kosten hiervan zijn begroot binnen het programma Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen.

De uitvoering van het OER RES RDH vraagt om zowel interne personele inzet als externe ondersteuning. Dit tezamen resulteert in een OER RES RDH.

Onderdeel	Omschrijving	Kosten (indicatief)
Interne inzet	Projectleider 0,5 fte, adviseur energie 0,5 fte, adviseur omgevingsbeleid 0,5 fte en ondersteuner 0,5 fte gedurende 2,5 jaar GIS 0,2 fte gedurende 1 jaar.	Wordt gedekt binnen bestaande formatie
Externe opdracht	Uitvoeren OER RES RDH inclusief milieuonderzoek, landschapsonderzoek, opstellen zienswijzenota's, ecologie, geluidsonderzoek, risicoanalyses, bouw scenario's, visualisaties, en deelname aan publieksbijeenkomsten, juridische ondersteuning, projectondersteuning	€ 600.000
Communicatie en participatie	Ontwerp en uitvoering participatie- en communicatietrajecten	€ 200.000
Totaal extern		€ 800.000

Juridisch kader

Het OER voeren we uit middels een mer-procedure zodat we voldoen aan de wettelijke kaders. Een plan-milieueffectrapport is een milieueffectrapport (MER) bij een vast te stellen plan of programma. De procedure die hierbij hoort, heet een plan-milieueffectrapportage (mer).

De procedures worden gevoerd binnen het kader van de nieuwe (2024) Omgevingswet. Met deze wet is in de plaats van het oude Provinciale Inpassingsplan (PIP) het Projectbesluit gekomen. Het bevoegd gezag daarvoor is verschoven van PS naar GS. GS baseert zich in zijn bevoegd gezag op de kaderstellende uitspraken van PS over het omgevingsbeleid, die worden vastgelegd in de Omgevingsvisie.

In 2026 is de Energiewet van kracht geworden. Daarin is de grens tussen gemeentelijk en provinciaal bevoegd gezag verschoven van 5 naar 15 MW opgesteld vermogen. De wederzijdse mogelijkheid om bevoegdheden over te dragen bestaat nog steeds.

De NRD wordt vastgesteld door GS. GS doet dat als bevoegd gezag voor hierna komende projectbesluiten, maar ook als voorbereider van mogelijke besluiten van PS. De procedures om te komen tot omgevingsvergunningen zijn vastgelegd in de nieuwe Omgevingswet.

Vastgelegde beleidsdoelen

In energieregio Rotterdam Den Haag werken gemeenten, waterschappen en de provincie samen aan de energietransitie. In dat kader is in 2021 een Regionale Energiestrategie 1.0 (RES1.0) opgesteld. In de RES1.0 zijn regionale keuzes vastgelegd voor de opwekking van duurzame energie en zijn zoekgebieden vastgesteld. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het Provinciale Omgevingsprogramma.

Er is in Zuid-Holland afgesproken om in totaal 6,3 tot 6,8 TWh op te wekken in 2030. 2,8 tot 3,2 TWh wordt opgewekt binnen de RES regio Rotterdam Den Haag.

De RES'en zijn integraal opgenomen in het beleidsdoel 3.1. van de Omgevingsvisie:

“De provincie wil het gebruik van fossiele energiebronnen afbouwen en wil toe naar een klimaatneutrale energievoorziening. Het doel is om uiterlijk in 2050 de CO₂-uitstoot volledig te verminderen ten opzichte van 1990, met een tussendoel van 55% vermindering in 2030. Zuid-Holland stelde in samenwerking met de 7 RES'en (Regionale Energiestrategieën) het doel in 2030 6,3 tot 6,8 TWh zon- en windenergie op te wekken.

In de Omgevingsvisie zijn in 3.1.1 Duurzame opwek elektriciteit verder de volgende beleidskeuzes opgenomen (in de voorgestelde herziene versie 2026):

“Om het gezamenlijke doel van uit de Regionale Energie Strategie (RES) te behalen (het opwekken van 6,3-6,8 TWh aan duurzame elektriciteit) wil de provincie meer ruimte bieden aan zonne- en windenergie. Hiermee draagt de provincie bij aan de doelen in de Klimaatwet en de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het behalen van het RES-doel draagt ook bij aan haar eigen beleidsdoel om het gebruik van fossiele energiebronnen af te bouwen en toegroeien naar een klimaat neutrale energievoorziening”

2. Proces

In de ontwerp NRD wordt een transparant vervolgproces voorgesteld waarin PS, gemeenten, burgers en stakeholders op meerdere moment worden geïnformeerd en geconsulteerd. Aan de ter visie legging van deze ontwerp NRD zal door de provincie in de media-aandacht worden gegeven. Aangegeven zal worden dat zienswijzen kunnen worden ingediend naar aanleiding van deze ontwerp NRD.

Communicatiestrategie

Om het eerdere, regionale planMER-proces, goed af te handelen vragen wij de energieregio om de ruim honderdvijftig indieners van een zienswijze op de eerdere NRD een brief te sturen met de

boodschap dat de procedure is stilgelegd en de eerdere zienswijzen zijn vervallen, en om daarin ook te wijzen op deze nieuw procedure en de mogelijkheid om opnieuw zienswijzen in te dienen.

De ontwerp NRD wordt met de bijgevoegde brief aan de gemeenten gezonden. Desgewenst kan de ontwerp NRD in de raadscommissies van betrokken gemeenteraden ambtelijk worden toegelicht

De beoogde aanpak en het concept van deze ontwerp NRD is op 11 december 2025 en 12 februari 2026 besproken in het Bestuurlijk Netwerk Energie (BNE), waarin bestuurders van de RES-partners van de energieregio Rotterdam Den Haag vertegenwoordigd zijn. Het BNE heeft in het OER-proces de rol van klankbordgroep en voorziet de provincie van adviezen.

Advies DCMR

De provincie is initiatiefnemer en bevoegd gezag voor het op te stellen OER. DCMR adviseert de provincie over haar rol als bevoegd gezag in mer-procedures. In die rol is DCMR betrokken geweest bij de totstandkoming van de nu ter besluitvorming voorliggende Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid RES RDH en de Ontwerp NRD RES RDH. DCMR constateert dat de daarin beschreven aanpak voor het OER voldoet aan (wettelijke) eisen en een degelijk uitgangspunt vormt voor de start van de mer-procedure. Het meest wezenlijke punt daarbij is dat de eerdere adviezen van DCMR en de Commissie mer naar aanleiding van de oorspronkelijk door de RES-regio gepubliceerde Ontwerp NRD - om te kiezen voor een andere invulling van de onderzoeksgebieden - voldoende zijn verwerkt. Na afloop van de terinzagelegging zal DCMR mede op basis van de ingekomen zienswijzen adviseren over de definitief door GS vast te stellen NRD voor het OER.

Na het besluit van GS wordt de ontwerp NRD gepubliceerd en zes weken ter inzage gelegd (van 4 mei tot en met 14 juni 2026). Van de zienswijzen die gedurende die periode worden ontvangen wordt een zienswijzennota gemaakt waarin aangegeven wordt waar en hoe de ontwerp NRD wordt aangevuld. De ontwerp NRD wordt daarmee definitief. De zienswijzennota wordt door GS na de zomer 2026 vastgesteld. De participatie over de scenario's en de besluitvorming over het VKA en de verwerking in het Omgevingsbeleid verwachten we respectievelijk in de eerste en tweede helft van 2027.

Planning Herziening Omgevingsbeleid Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag

Vaststelling Startnotitie en ontwerp NRD door GS	21 april 2026
Terinzagelegging ontwerp NRD	4 mei - 14 juni 2026
Statencie EE procedure	20 mei 2026
Statencie EE bespreken	17 juni 2026
Startnotitie vaststellen in PS	8 juli 2026
Milieuonderzoek gereed	Q4 2026
Concept scenario's gereed	Q1 2027
Participatie concept scenario's	Q2-Q3 2027
Voorlopige keuze VKA	Q2-Q3 2027
Ter visie legging wijziging Omgevingsvisie	Q3-Q4 2027
Definitieve keuze VKA en vaststellen wijziging Omgevingsvisie in PS, afronding OER	Q1 2028
Projectbesluiten nemen vanaf	Q4 2028
Of Omgevingsverordening provincie en eventueel BOPA besluiten gemeenten vanaf	Q4 2028 Q4 2029